

Список використаних джерел:

1. Дунайна І. Жіночі прикраси Переяславщини / І.Г.Дунайна // Ніжинська старовина: Збірник регіональної історії та пам'яткознавства / Гол. ред. С.Ю. Зозуля. – Ніжин; К. : Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПК, 2016. – Вип. 22(25). – С. 101-107.
2. Дунайна І. Творчий спадок сільських золотарів у колекції українських народних жіночих прикрас з Черкащини / І.Г.Дунайна // Ніжинська старовина: Збірник регіональної історії та пам'яткознавства / Гол. ред. С.Ю.Зозуля. – Ніжин; К. : Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПК, 2018. – Випуск 25(28). – С. 109-115.

Шмаюк О.Ю.

аспірант,

Науковий керівник: Бровко М.М.

доктор філософських наук, професор,

Київський національний університет культури і мистецтв

ПРИНЦИПИ ВПЛИВУ ДІЯЛЬНІСНИХ КОМПОНЕНТІВ НА СТАНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВИХ ЦЕНТРІВ

Культурно-дозвіллева діяльність, одна з важливих складових функціонування соціуму, що має велику силу смислового і емоційного впливу на особистість. Велика розмаїтість її форм, засобів і методів дозволяє довести до людей ідеї духовного багатства суспільства. Зміст культурно-дозвіллевої діяльності обумовлено потребами суспільства в удосконаленні суспільних відносин, необхідного розвитку різнобічних здібностей людей продуктивним проведенням їх дозвілля.

Культурно-дозвіллева діяльність тісно пов'язана з різними повсякденними видами діяльності. Якщо порівнювати минулі роки та сучасні то можна знайти відмінності, які виникають між організацією дозвілля в установах культури, таких як: театр, картинна галерея.

Дозвіллева діяльність має далекі історичні витоки, які походять ще з періоду кам'яного віку. В той час, навіть святкували повернення мисливців додому.

Календарні звичаї та обряди, які пов'язані із трудовою діяльністю народу, відображали історичне, соціальне, культурне життя. Завдяки календарним святкам, ми дізнаємось про етнічну специфіку.

Для середньовічної доби характерним проведенням культурного відпочинку було проведення часу в Церкві. Вона надавала міським та сільським жителям того часу, доторкнутись, побачити зразки живопису (настінні малюнки, мозаїки), музики, співу.

90-ті часи для України характеризуються переходом до ринкових відносин, відбулись зміни політичного напрямку, що вплинуло на розвиток культурно-дозвіллевої діяльності країни. Завдяки новому законодавству заклади культурного типу отримали самостійність в проведенні дозвілля, тобто, відбулось зняття ідеологічних заборон, усунення обмежень у виборі напрямку роботи та у створенні штату робітників.

У вищих навчальних закладах, відбулись зміни у системі навчання, підготовка організаторів дозвілля відбувалась з урахуванням особливостей економічного і соціального розвитку суспільства. В цей час змінюються джерела фінансування закладів культури. Тепер вони можуть фінансуватись не лише державою, але й отримувати доходи за рахунок поширення асортименту платних послуг, пожертвувань від приватних осіб, підприємств і організацій.

Почали відкриватись культурно-дозвіллеві заклади, які за основну мету мали, самоокупність, це багатопрофільні творчі студії, клуби, мистецькі галереї. Також, створювались приватні установи, які спрямовані на отримання прибутку: нічні клуби, бари, ресторани з шоу-програмами.

Важливими в наш час чинниками становлення змістовної дозвіллевої діяльності сучасних громадян в соціокультурному просторі міста стають:

- формування розвиваючого соціокультурного простору районів міста для творчої самореалізації жителів в організації дозвільної діяльності (облаштуваність території, оснащеність соціальної та транспортної інфраструктур, наявність рекреаційних зон, зелених насаджень, екологічна обстановка і ін.);
- диференціація змісту дозвільної діяльності городян в районах проживання відповідно до їх статево інтересами та уподобаннями;
- формування суб'єктної позиції городянина в організації особистого і сімейного дозвіллевого проведення часу;
- розробка дозвіллевих маршрутів для жителів окремих районів.

Отже, виділені фактори становлення дозвіллевої діяльності суспільства в соціокультурному просторі сучасного міста дозволять визначити перспективи розвитку дозвіллевих центрів. Дані фактори свідчать про необхідність подальшого аналізу особливостей організації дозвільної діяльності, подальшої розробки плану розвитку соціокультурного простору міст з урахуванням потреб громадян.

Доступність як можливість взяти участь в певному виді дозвільної діяльності включає чотири складові: фізичну, фінансову, соціокультурну та інформаційну. При цьому саме фінансова і соціокультурна доступність є пріоритетними для сучасної людини [2].

Для розроблення проекту побудови культурно-дозвіллевого центру для початку потрібно проаналізувати ряд питань, які виникають. В свою чергу, це:

- Максимальне наближення до центру населеного пункту, оскільки саме ця характерна риса надасть активнішого відвідування серед населення.
- Наявність зручної транспортної розв'язки.
- Придбання земельної ділянки.
- Збір об'єктивних даних про матеріальний, соціальний, демографічний, культурний стан району.
- Вивчення рівня зацікавленості майбутніх клієнтів у роботі закладу.
- Визначення складу потенційної аудиторії закладу з притаманними їй диференційованими інтересами.
- Вивчення попиту населення на дозвіллеві послуги [3].

Одне із головних питань при створенні культурно – дозвіллевого центру є вирішення питання з приводу кадрової проблеми. Для цього потрібно виділити чи умовно поділити керівництвом установи всіх задіяних осіб, які мають відношення до діяльності створюваного закладу на групи, а саме: працівники, члени, волонтери. Головними критеріями для відбору працівників на підприємство має бути: наявність відповідного рівня спеціалізованих знань; певних навичок та досвід у галузі культури; вміння знаходити спільну мову з усіма верствами населення; бажання для саморозвитку та самовдосконалення; знання цілі закладу та напрямів щодо її досягнення.

Таким чином, можна сказати, що культура і важлива її складова частина – соціально-культурна діяльність переживають в наші дні істотні труднощі. У діяльності установ культури є не тільки мінуси в

роботі, що змушують відмовитися від звичної раніше практики господарювання і здійснення звичних соціально-культурних заходів, а й проблеми, що чекають свого невідкладного вирішення. Оптимізація діяльності соціально-культурних установ лежить на перетині кількох напрямків: критичного аналізу досвіду попередників і необхідність взяти з даного досвіду всього, що можна використати в сучасних умовах і сприяти вирішенню наявних на сьогоднішній день завдань. Творче використання наявного зарубіжного досвіду організації культурно-дозвіллевих заходів для населення, власні пошуки кожного соціально-культурного закладу, кожного творчого колективу.

Список використаних джерел:

1. Білецька І. (2010). Діяльність культурно-дозвіллевих центрів з організації дозвілля молоді. *Вісник Черкаського університету*, 183, 29–33.
2. Єсіна Н. О., Стрельніков О. О. (2017). Поняття та сутність дозвіллевої діяльності як фактору всебічного розвитку особистості волонтера. *Сучасне суспільство*, 2(14), 63–70.
3. Петрова І.В. (2005). Дозвілля в зарубіжних країнах. К.: Кондор, 408.